

in da bodo imeli s tem dostop tudi v boljše zabave, kjer morajo navadno radi osebnega straha stati pri vratih, da se čim prej vpišejo v naše Bralno društvo!

Sv. Anton v Slov. goricah. V nedeljo dne 22. januarja, na običajno antonjevoško proščanje, priredi Društvo starih vojakov dramatično pretresljivo vojno žaloigro: »Za hrepenenjem po materi.« Začetek ob treh popoldne v Društvenem domu.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Na Štefanovo in na novega leta dan popoldne je priredilo naše poštivovalno bralno društvo krasno zgodovinsko igro »Miklovo Zalo« iz turških časov z zelo dobrim uspehom. Pohvaliti je treba vse igralce, ki so (posebno še glavne vloge) zelo dobro rešili svoje vloge. Prizori, ko so nastopili Turki in predvsem prizor »Zalka v haremu«, sta zelo učinkovala po zares občutenem igranju in prav lepem petju sužnje. Vsak igralec je res ustvaril s svojo vlogo v glavnem vse, kar je mogel. Omeniti tudi moramo, da je po dolgem času zopet bila (na Štefanovo) Slomškova dvorana nabito polna, tako da je bilo res veliko veselja za ljudi in za prireditelje, katerim je bil s tem prav dobrim obiskom poplačan ves trud in dano mnogo pobud za novo delo. Tudi na novega leta dan so se domačini odzvali vabilu in zasedli skoro vso dvorano. Med odmori so odmevali ubrani glasovi domačega tamburaškega zbora, ki je tudi dobro izpolnil svojo nalogo. Želimo našemu agilnemu Bralnemu društvu še več takih uspehov v bodočem letu in obenem prosimo, da nam še nudi veliko takih lepih večerov. — Še nekaj moramo poročati iz našega kraja. Pomislite: Čebelarstva podružnica v Križevcih se je po dolgih letih prebudila iz spanja in otvarja novo sezono dela s plesnim venčkom ki sigurno spada v njen delokrog in njen namen dela. Ustanovljeno je bilo to društvo pri nas leta 1904 in nikdo izmed odbornikov tega društva se še po teh skoraj 30 letih ni spomnil na to, da bi v teh časih prirejal ples. Saj vemo dobro, kako je danes.

Dva prosvetno-gospodarska tečaja Katoliškega prosvetnega društva v Celju. Odbor Kat. prosvetnega društva v Celju je sklenil, da priredi v mesecu januarju za svoje člane in članice dva prosvetno-gospodarska tečaja. Prvi tečaj se bo vršil v nedeljo dne 22. t. m. in si-

cer za fante. Tečaj se bo vršil v Domu v Samostanski ulici in bo začetek po 8. maši. Popoldan bo istotam prost razgovor o prosvetnem delu. Drugi tečaj se bo vršil za žene in dekleta v nedeljo dne 29. t. m. tudi v Domu.

Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno društvo ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 22. t. m., ob treh popoldne v prostori družbene knjižnice. — Odbor.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. V nedeljo dne 22. t. m. priredi naše prosvetno društvo tridejansko dramo »Kajna«. Vabimo vse!

Sv. Lovrenc pod Prožinom. Tukajšnji domači fantje in dekleta so nam vprizorili na novega leta dan in na Tri kralje veseloigro: »Rodoljub iz Amerike«. Vsi igralci in igralke, čeprav so bili prvič na oderskih deskah, so izvrstno podali svoje vloge. Fantje in dekleta, tako je pravi! Želeli bi bilo, da se čimprej zopet pokažete! Tudi obisk je bil nad vse zadovoljiv. Le pomagajmo vrlim in podjetnim dekletom in fantom pri njihovem ne baš lahkem kulturnem delu, da si čimprej ustanove prosvetno društvo ter si nabavijo prepotrben oder. Vsem poštivovalnim fantom in dekletom pa kličemo: Le tako naprej! — Fantom in dekletom! Kanilo je staro leto v večnost. Klic novega leta, klic novega življenja je odjeknil tudi po dolini Šentlovrenske. In ta klic je bil glasnik prosvete. Odjeknil je v srcih mladih, za vse dobro vstalih fantov in deklet. Saj je tudi pri nas mladina, ki je željna prosvete in izobrazbe. Zdaj se je začela ta mladina buditi ter vzela v roke plug in zarezala prvo brazdo v celino prosvete. Spala je precej časa ta prelepa dolina Šentlovrenska. Letos pa se je odzvala noveletnemu klicu po novem, kulturnem življenju. S tem klicem je združeno svarilo onim, ki jim morda tone prva mladost v alkoholu. Le-teh je pa pri nas, hvala Bogu, malo. Upamo, da bodo vsi mladeniči vstopili v vrste naše prosvete. Fantje in dekleta! »Mi smo mladina Šentlovrenska« se bomo lahko ponosno trkali po prsih. Mi smo tisti, ki smo se odzvali klicu novega leta 1933 ter se nismo ustrašili težav, ki so nas čakale in nas še čakajo. Čeprav smo hodili po večerih v snegu in metehu k vajam po uro daleč, se nismo držali temerno in nismo godrnjali. Sami smo si naložili to za nas častno breme. Čeprav nismo zaenkrat pokazali drugega kot

samo igro »Rodoljub iz Amerike«, je vendar že to lepo. Če nam bo sreča mila in če bomo delali z združenimi močmi, bomo že še pokazali, kaj zmoremo. Naj bi nam prineslo to leto obilo blagoslova božjega na našem prosvetnem polju! Fantje in dekleta, mi se pa zavedajmo, da je v glavnem od nas mladih odvisno vse kulturno in prosvetno delo v našem kraju. — Francé.

Po receptu Karla Moja.

Ako se začne sneg po Karpatih trditi, ako napade zimska slana višje gozdove in se pomakne divjačina z višjih leg v nižje, da si poišče hrane, tedaj napoči v Romuniji čas, ko prične lov na medvede. Marsikateri lovec se bo začudeno vprašal: Kako da lovijo medvede v Karpatih v najhujši zimi, ko ta zverjad vendarle spi? Navada zimskega medvedjega lova po Romunskem je zelo stara in izvira iz one dobe, ko so lovili lovci brez pušk. Brez puške se je moglo polastiti medveda edinole v zimi. Kako in kdaj se to dogaja, hočemo pojasniti v naslednjem:

Pravi medvedji lov je še danes posebnost majhnega hribovskega naroda, kateremu pravijo Hoculi. Kjerkoli priredijo v Karpatih lov na medvede, vzamejo Hocule seboj kot vodnike in lovce. Lovska družba tvori ob taki priliki le radovedne gledalce.

Hoculi poznajo vsa zatočišča in jame, po katerih prezimljajo medvedi. Znano so jim votline, v katere so se zatekle čez zimo breje medvedke in te puste seve na miru. Lov je naperjen le na odraslene medvede — samce. Ne ozirajo se na lovski zakon, skrbijo Hoculi sami za to, da ne pokončajo preveč kosmatinov.

Medvedja lovska družba obstoji navadno iz 20 mož, ki so vsi zaviti v debele ovčje kožuhe, kajti po Karpatih brije presneto ostra zima. Konji nosači in druga nepotrebna prtljaga ostane spodaj v dolini. Puške vzamejo seboj lovci edino radi volkov, katerih v zimi

in modre lise. Z grozo so se stiskali ljudje v kot v sobi. Dekleta so ihtela, celo močni hlapci so drgetali.

»Pošljite po zdravnika, po uradnega predstojnika in orožniškega načelnika! Katrica je bila umorjena. France in Tone naj gresta po gostilnah, iskat mojega moža!«

Tako je zapovedala gospodinja.

France in Tone sta se kmalu vrnila. Našla sta bila gospodarja pri nekih vratih; bil je zelo pijan. Porinila sta opotekajočega se po stopnicah gori. Preklinjal je Katrico. Spravila sta ga v posteljo.

Pripeljal se je zdravnik z avtomobilom. Ugotovil je Katričino smrt pred kakima dvema urama, ker je bilo dekle utopljeno.

Prišel je uradni predstojnik, z njim orožniški načelnik. Državno pravdnštvo je bilo obveščeno telefonično. Ko se je zdanilo, so prišli sodnijski ljudje. Na izrecno povelje je moralo vse ostati nedotaknjeno.

Uro pozneje je odredil državni pravdnik: »Truplo umorjene Katrice Bogatčeve je zaseženo, posestnik Štefan Colnar naj se zapre.«

Perota.

Državni pravdnik je trdil in dokazoval, da je bil uboj izvršen s premislekom, torej — umor. Kot postransko vprašanje je postavil — uboj.

»Le mislite si: obtoženi je blazno zaljubljen v svojo uslužbenko, čeprav ima brhko, zdravo ženo in pridnega sina, ki je že v sedmem razredu gimnazije. Štefan Colnar je bil umorjen vedno za petami, hodil je z njo s plesa na ples, se dajal v zobe vsej občini, pripravil sebe in dekleta ob dobro ime. Tiho trpljenje njegove žene ni prav nič motilo njegove omotičnosti; ni pomislil na čast svojega doraščajočega sina. Ravno tako malo se je zmenila Katrica Bogatec za javno mnenje. Da je bila lahkoživo dekle, moramo priznati. Toda po besedah prič, tudi po besedah njene nesrečne matere, ki jo je bila že zavrgla, je bila Katrica, predno je prišel Colnar iz vojne domov, pridna, neoporečena deklica. Bila je za-

ozirajo se na dejstvo, da je pol leta sploh zamrznjeno.

Pri gradnji novega kanala so uporabljali glede zveze reke in jezera. Začenja prekop pri Leningradu in sicer ob izlivu reke Neve ob toku navzgor do Ladoga jezera. Ako je enkrat omenjeno jezero prevoženo, gre navzgor ob Sviru do Onega jezera in tukaj je že zmagana dobra polovica poti. Se le od tukaj pričenjajo prave težkoče kanalske gradnje, ker so morali premagati višinske razlike preko 70 m. Zgradili so jeze in nebroj zatvornic. Glavna težava je bila ta, ker pelje preko in skozi pragozdno divjino,

kar mrgoli po karpatskih gozdovih. Za medvedji lov v zimskem času je puška brez pomena.

Ko prikobacajo lovci po snegu do skrbno zapahnjene medvedjega ležišča, najprej odkidajo sneg. Nato se le sledi višek lova, igra, radi katere se je sploh podala družba na lov. Eden Hocolov zleze z gorečo bakljo in z dolgim nožem v roki v votlino, ako je pa ležišče pod višino, se spusti vanj po vrvi.

Gre predvsem zato, da drznež z gorečo bakljo od spanja zmedenega medveda iznenadi. Odloči le par sekund. Medved se prav nerodno dvigne in v tem trenutku mu mora lovec zasadi nož naravnost v srce, kakor to opisuje znani pisatelj Karl Maj.

Neroden sunek, malenkostna zguba časa in razdraženi medved napravi hiter obračun. Iz votline bukne včasih pretresljiv krik, udeleženci lova znajo, da se je število Hocolov zmanjšalo za enega.

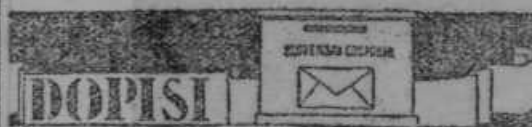
Neuspeh lova na opisani način je nekaj zelo redkega. Navadno odjekne iz medvedjega brloga zmagoslavni krik Hocola in koj za tem se spusti ostala družba v duplo. Zaklanega medveda povežejo z vrvmi in ga potegnejo s skupnimi močmi iz jame. Iztrebijo ga še toplega, tace mu zvežejo preko kola in pet krepkih mož komaj spravi odraslo zver s hriba v dolino. Plen in nagrada Hocola na lovu je srce, katerega si privoščijo v prepričanju, da se bo še bolj ojunail za prihodnost.

Med hocolskimi medvedjimi lovci so možje, kateri so zaklali v svojem doživljaju polnem življenju nad 100 medvedov. Eden najbolj slovitih lovcev je pred meseci umrl v bližini Dorne Vatre v visoki starosti 98 let. Z nožem je ubil 258 medvedov. Zadnjemu je upihnil življenje, ko je bil star 81 let. Neki Cornel Vlaicu, ki ima na vesti 188 medvedjih življenj, je star 70 let in se upa vsako leto nad medvede.

Hocolski način medvedjega lova si prihajajo ogledat najimovitejši Francozi in Angleži.

Karpatski medved je rujav ali črn. Po koncu stoji je visok 1.70 m in mnogo bolj divji nego ostali njegovi evropski tovariši. Karpatski medvedi so se

zelo razmnožili med vojno, ko jih ni nikdo preganjal. Njih število cenijo na dobrih 10.000 komadov.

Fernico nad Mačo. Dozdevno smo zaspali; da ne bo res kdo dejal, se oglasimo v našem »Slovenskem gospodarju«. Kje naj začnem? Na planinah solnce sije, ko doline megla krije. In res je tako. Solnce sije, rožice cvetijo (marjetice, celo vrbove mačice in druge) in pički pojo. Pred Božičem smo imeli dva tedna tako krasne dneve, da smo dejali: »Velikanoč se bliža.« Na višini 1000 m so kopali dva dni pred Božičem krompir (samorastien). Bilo ga je še precej. Včasih je bilo nad 30°C toplote, kar je v zimskem času redkost, posebno še na tej višini. Nekaj dni po praznikih nas je sneg pobeil, pa le tako za šalo. Potem pa je bilo spet lepo vreme s solncem, le manj toplo je bilo. Vendar pa imamo lepše, kakor dolinci, ki jih ne moremo gledati z naše višine, ker jih je pokrivala gosta in neprodna megla, kamor solnčni žarki ne »pokukajo«. Lansko leto smo si že smučeli obdržali o tem času, letos pa so se naši fantje bali, da jih sploh ne bodo imeli na nogah. Bomo pa kolese naredili na dilce, saj bo tudi šlo, če že ne gladko, pa hrapavo, kakor gosi. — Naši možje so dne 6. t. m. zborovali v Šoli, da se pomenijo o občinskih zadevah, ki nas zdaj precej skrbijo. Vsekakor je želja vseh, da ostane naša občina zase s priključitvijo enega dela sosednje občine, in to z ozirom na terenske razmere. Upajmo, da bo sklep in želje naših občanov kr. banska uprava vpoštevala.

Romašnik. Vkljub denarni krizi in vladajočemu materializmu so še srca, ki ne preslišijo klica: »Odprj srce, odprj roke, otiraj bratovske solze!« Tudi božičenci, ki jo je priredila tukajšnja osnovna šola, je doprinesla javnost vso pazljivost ter je k donosu šolske prireditve prispeval domači krajevni šolski odbor 1000 Din, sresko načelstvo je nakazalo Šoli 296 Din, Ciril Metodova družba v Ljub-

ljani pa je pomagala z lepo svoto 1000 Din. Vsem darovalcem bodi v nagrado in zahvalo zavest, da so pričarali v mlada srca odsev božičnega veselja.

Ruše pri Mariboru. Zvonovi ruške cerkve so se oglasili dne 12. t. m. in naznanili tužno vest, da je preminula trpeča žena, skrbna mati, blaga duša in vrla gospodinja Marija Seifried v starosti 59 let. Prišli so sosedje, sorodniki in prav veliko drugih ljudi iz cele fare, da jo spremijo na zadnji poti ter vsaj nekoliko utolažijo težko prizadete sinove. Rajna mama je pretrpela poleg svoje dolgotrajne bolezni prav težke izgube v svoji hiši. Leta 1928, ko se je hiša pripravljala na sveti božični dan, se ji je zgrudil v naročje mož, za katerim je plakala vsa hiša, ker je izgubila vneta gospodarja, daleč na okrog znanega Dolnika. Užaloščena žena je od velike žalosti legla v posteljo, v kateri je ležala blizu celo leto. Nato jo je zapustila edina hči Mica, katera je odšla v kamniško faro na lepo in ugledno Čičekovo posestvo. Tako se je žalost v hiši spet ponovila in zadela Dolnikovo gospodinjico. Edina pomoč bi ji bili sedaj sinovi, od katerih sta dva morala k vojakom. Težko zadeta mati je ležala nad eno leto v postelji; stregla sta ji dva sinova poleg pridne služkinje. Posebno težki so ji bili zadnji dnevi, ko v sled hude vodenike ni mogla ne ležati in ne sedeti. Še je klicala dva sina iz tujine, pa nista mogla dospeti niti na pogreb. Prav iskreno se zahvaljujemo onim, ki so ji pomagali v bolezni, zornikom, prijateljem in znancem, ki so se brigali za rajno, gg. duhovnikom za lep spreved, vsem pevcem in darovalcem lepih vencev in cvetja ter sploh vsem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti. Iskreno: Bog plačaj! Rajna mamica naj počiva v miru!

Fobrežje pri Mariboru. V nedeljo dne 22. t. m., z začetkom ob 9. uri dopoldne, se vrši v dvorani gostilne Seifried, preje Simončič, redni občni zbor Pogrebnege društva. Člani iz

Posekati so morali te gozdove, zgraditi ceste in pota, da je sploh šlo delo naprej.

Ruski sovjeti naglašajo, da je trajala gradnja Panama prekopa 9 let, Suezskega 10 let, ta najnovejši sovjetski Kareljski kanal je bil dogotovljen v 1 letu.

Velik pomen prekopa leži v direktni zvezi lul. Arhangelsk v Belem morju z Leningradom. Prevoz po prekopu bo trajal največ 3 dni; doslej so morale ladje voziti okoli cele norveške obale in je sedajna pot krajšana za dva tedna. Z novim kanalom je otvorena tudi pot krajšina Karelja za svetovni promet. Ka-

peljana, njen zapeljivec pa, ki sedi danes na zatožni klopi, je postal njen morilec. Koliko krivice je storil ta mož svoji ženi, tej nesrečni deklici, njeni obžalovanja vredni materi, njenemu bratu, ki pa, vrnivši se kot neomadeževan častnik s častjo z bojnega polja domov, sramote svoje družine ni prenesel, ampak je z obupanym srcem zapustil dom in mater. Izginil je že pred meseci, nobenega sledu ni več za njim. Vse to ima obtoženi na vesti. No, in kaj se je dogodilo pred umorom? Čeprav je bila, kakor so izpričali posli, gospa Colnarjeva umorjeni prepovedala, iti zopet na ples, je Katrica Bogatec ponoči ušla iz hiše, najbrž na prigovarjanje obtoženčeve in z njegovo pomočjo. Medtem pa se je z deklico zgodila velika isprememba. Ona, ki je bila zapeljana od svojega gospodarja, je izgubila sveti čut za žensko čast. Začela se je spogledovati tudi z drugimi moškimi. V vas so prišli vojaki, kakor je po vojni večkrat navada. Vojaki niso imeli več kaj opraviti, reda ni bilo nikjer več; tako so pa. uganjali nespodobnosti. Plesov ni hotelo biti konec, dekleta so zdijala; in ena naj-

bolj noroglavih je bila Katrica Bogatec. Neizpodbitno dokazano je, da je izbruhnula v obtoženco divja ljubosumnost. V noči, ko se je izvršil umor, se je obnašal na plesišču neugnano, iztrgal je Katrico iz rok plesavcem, začel pretep, grdil deklo, nazadnje pa ga je, ker je šel le predaleč, Katrica Bogatec, ki je bila zelo vročerkvna, udarila po obrazu in mu zaklicala: »Jaz te ne maram več, ti osel stari!« Tedaj je zavpil nad njo, da ji bi je zadnja ura, in je začel iskati svojo hrastovo palico. Dekle je v smrtnem strahu zbežala, Colnarja so nekaj časa še držali, nato pa se jim je iztrgal. Dve priči, ki sta tekli za njim, je sunil v steno; saj je močan ko medved. Nato žalibog niso več šli za njim, in tako se je zgodila nesreča. Dokazano je, da Colnar tisto noč ni bil preveč pijan; izvršil je to strahotno dejanje pri zdravi pameti. Da ni bil pijan, se vidi tudi iz tega, da deklice pri studencu ni le davil, ampak je tiščal njeno glavo v vročo vodo tako dolgo, dokler ni bila mrtva. Navadno traja tri minute, da sta utapljaajoči se in obešenec mrtva. Katrica Bogatec je bila nežna, vendar pa krepka deklica;